

Klubok és könyvtárak

Az őszi megyei könyvhetek keretében író-olvasó találkozón avatták föl tegnap Szatymaz 70 négyzetméterre bővített könyvtárát. *Dér Endre, Simai Mihály és Tég-lásy Imre* találkozott olvasóival, válaszolt a kérdésekre és beszélt arról, hogyan lesz a témából avatott ember keze között irodalmi alkotás.

A szatymazi könyvtár bővítését is és az irodalmi délután szervezését is egy föl-zárkózó tendencia részének tekinthetjük. A szegedi járás közsegeiben az előző években jól megfontolt elhatározások születtek, sorra alakulnak új könyvtárak, vagy használható méretűre bővítik a régitt. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy van behozni valója a járásnak: *egy lakosra csak 2,2 kötet könyvet számíthatnak a könyvtárak*, egy olvasóra 12,6 kötet jut. Deszkét érdemes említeni, nyilván az ő példáját kell követniök a többieknek is: itt megduplázták a járási átlag számait.

A közelmúltban avatták a kübekházi könyvtár új olvasótermét, ugyancsak költővendégek — *Katona Judit és Polner Zoltán* — részvételével nyílt meg a pusztaszeri könyvtár két új terme, most bővítik a balástyait, nagybodott a röskei, ruzsai, szép könyvtár nyílt Domaszéken, Ásotthalmon, Sándorfalván is, és a könyvek birodalma lesz az öttömösi tanács egykori nagyterme is. A forrás-

kútiak, baksiai, mórakalmiak kész új tervekkel rendelkeznek, a csengelei művelődési ház följújtásánál természetesen a könyvtárra gondoltak. Kilátás van rá, hogy Ópusztaszer iskola-, művelődési-ház-, könyvtárgondjai egyszerre oldódnak meg. Kisteleken zenei részleggel bővül majd a könyvtár.

A szegedi járás közsegeiben kétszeres elismerést érdemel a könyvnek otthont adó, olvasási lehetőséget nyújtó igyekezet, hiszen alig néhány kivételtől eltekintve, főhivatású könyvtáros munkádési föltételeit is megte-remtették, és tetemes összegeket fordítanak új könyvek beszerzésére is. A szatymazi tanács például 25 ezer forintot adott most könyvek-re. Az egész járás félmillió forintot kapott ebben az évben központi alapokból, hogy korszerűtse könyvtárait.

Erdemes megemlítenünk, hogy legtöbb művelődési házban a klubtermet adták át a könyvtárnak. Téves értelmezés lenne azt mondani, hogy a klubmozgalom szegényedése árán gazdagodik az olvasómozgalom. Egyetlen népművelési ágazat sem nélkülözheti az írott szó segítségét, a klubélet különösen nem. Egészséges az a törekvés, hogy a korszerűvé tett, tágas, jól felszerelt könyvtárakban klubfoglalkozásokat és más rendezvényeket is tartanak.

H. D.

A megyei NEB ülése

Tegnap ülést tartott a Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság. A bizottság megvitatta a népi ellenőrzés sajtótájékoztató tevékenységéről szóló beszámolót. A vitában — a sajtó képviselőinek részvételével — a munka továbbfejlesztésének lehetőségei kaptak hangot. Határozatában a NEB elismerését fejezte ki a sajtó, a rádió és az MTI vezetőinek és tudósítóinak azért, hogy a nyilvánosság biztosításával elősegítik a népi ellenőrzés munkájának széles körű megismerését.

A megyei NEB még számos kérdést vitatott meg, többek között elkészítette a bizottság a jövő évi munkatervét, amelynek tervezett jövőhagyás céljából a megyei tanács elé terjesztik a közeljövőben.

Véradónap a kábelgyárban

Tegnap, hétfőn tanúbizonyságot tett emberségből az a 119 jelentkező is, aki a szegedi kábelgyár dolgozói közül vállalkozott véradásra. Az üzem Vöröskereszt szervezett ünnepélyessé is tette ezt a napot: megrendezte a véradók és vért kapók találkozóját. Fehér asztal mellett mondhattak köszönetet a felgyógyult betegek a véradók áldozatkészségéért, segítségért. A kábelgyár dolgozói egyébként rá is szolgáltak erre: többen átvették a tíz, illetve tizenötösörös véradósért járó Kiváló Véradó kitüntetés bronz- illetve ezüst fokozatát.

H. D.

Ha otthonuk van...

Tanítók, tanárok lakáshelyzetéről

A különféle társadalmi rétegek lakáshelyzetének elemzése mindig megkülönböztetett figyelmet érdemel. S ha az egyik legszelebbes értelmiségi réteg — a pedagógusok — lakásgondjainak taglalása kerül terítékre, a figyelem szinte társadalmi méretű.

Miért? A tanító, a tanár nem csupán a munkahelyén dolgozik, hanem a legtöbb-ször otthonába is elkíséri a munkája. Kijáratásra váró dolgozatok, elkészítendő nevelési tervek, kidolgozást kívánó, másnapra feltétlenül szükséges óravázlatok, s lehetne még jó néhány otthoni feladatát ide sorolni. A pedagógusmunkának ez az otthoni „megtoldása” a pálya minden korosztályára jellemző, a fiatal, hivatásnak gyakorlását éppenhogy kezdőre ugyanúgy, mint az idősebb pedagógusnemzedékre.

A Pedagógusok Szakszervezete, érdekvédelmi szervként is, de a munkaterületértó patronusaként is törődik — immár huszadik esztendeje megkülönböztetett figyelemmel a nevelői társadalom lakásgondjainak enyhítésével. A szakszervezet legutóbbi elnökségi ülésén, ezt a két évtizedet elemezve, igen sok kedvező változást tekinthettek át, s a további teendők sorát is számba vették.

*

Kezdjük talán az adatokkal! A mintegy 100 ezer pedagógus közül 10—12 százaléknak a lakáshelyzete kedvezőtlen. Két évtized viszonylatában elégedettek lehetnénk: az a sokféle kedvezmény, hitelforma, tanácsai és szakszervezeti törődés, amely társadalmunkban övez a nevelőket, igen gazdagon kamatozott. Csak ízelítőnek egy kevés a segítség formái közül: a szociális szempontból leginkább ráutalt nevelők maximálisan 200 ezer forint kölcsönt kaphatnak lakásépítkezésükhöz; a különféle építkezések segítségével évente 100—120 pedagógus szolgálati lakás üresedik meg, újabb, javarészt pályakezdő, vagy szolgálati érdekből máshol állást vállaló nevelőknek teremtv meg a letelepedés lehetőségét. A községi, járási, megyei tanácsok is juttatnak saját kereteikből lakásokat azoknak a nevelőknek, akik kisiskolákban, gyengén ellátott területeken vállalnak munkát.

Nehéz lenne pontos adatokat mondani arra, hogy húsz év alatt hány lakásgondot sikerült megnyugtatóan megoldani. Szemléletes fejlődést jelez viszont az utóbbi öt esztendő áttekintése. Legalább 700 szolgálati lakást sikerült vásárolniuk ez idő alatt a megyéknek, a kölcsön segítségével felépített, korszerű, kényelmes nevelői lakások száma pedig jó néhány ezerre tehető. Ha pedig olyan segítő tanácsai

támogatást is számba vesszünk, mint: Dunaújváros, Székesfehérvár, Komló tanácsainak törődése a letelepedés, kispénzű pedagógus házaspárokkal — a kép még kedvezőbb.

*

A szakszervezeti számvetések azonban nem elégedhetnek meg csupán az eredmények jóleső rögzítésével. Többről van szó. Olyan előrelátásra kell törekedni a pedagóguslakás-gazdálkodásban, amely már a következő évtizeddel is gondol. A jövő esztendőitől a nappali tagozaton végző fiatal pedagógusok kizárólag pályázat útján helyezkedhetnek el, s három évig első munkahelyükön kötelesek tanítani. A „kötelesek” szó — lehetőségeket és feladatokat is takar.

Sok-sok kisebb település érdeke, közös gondja: megtartani azokat a pályakezdő ifjú nevelőket, akik — telve ambícióval, töprengésekkel, s természetesen, anyagi problémákkal is küszködve — a katedrákra lépnek. Ha nem méregdrága albértel, hanem legalább is „elérhető” távol-ságban szolgálati lakás lehetőségével számolhatnak;

Várkonyi Margit

Kiállítás

Ifjúság, nevelés, technika

Hétfőn kiállítás nyílt a kohó- és gépipar budapesti Technika Házában „Ifjúság, nevelés, technika” címmel. A bemutatón főként a Népművelési Intézet és technikai szakkörrel, valamint a Magyar Honvédelmi Sportszövetség klubjai állítottak ki. A technikai szakkörök és klubok fontos szerepet töltenek be az ifjúság műszaki-technikai nevelésében. Jelenleg országsszerte több ezer ilyen szakkör működik. A taglétszámuk eléri az 50 ezret.

A kiállításon látható egy 34 egységből álló technikai rendszer, amely az egyszerű elektromosságtól a modern számítástechnikáig „bemű-

tatja” a természeti, főként a fizikai törvényeket, s a műszerekkel a tanulók kísérleteket is végezhetnek. Mind-ezt egy komplex oktató dia-program is kiegészíti. A technikai rendszert három szakkörben — Debrecenben, Mezőtúron és Jászberényben — a kísérleti céllal már bevezették, és arra számítanak, hogy mivel a rendszer jó-részt iskolák vagy művelődési házak szertárkészletéből könnyen önszeállítható, használatuk gyorsan elterjed.

Az MHSZ bemutatóján külön kiállítást állítottak össze a gépjárművezetői oktatás módszereiből.

Negyvenéves a Vándor Sándor kórus

A Vándor Sándor kórus vasárnap ünnepelte megalapításának 40. évfordulóját. A budapesti pártbizottság oktatási igazgatóságán tartott ünnepi megemlékezésen részt vettek a kórus jelenlegi és egykori tagjai, köztük 12 alapító tag. Ott volt dr. Orbán László, az Országos Közművelődési Tanács elnöke.

Révész László, a kórus vezető karnagya ünnepi beszámolójában visszaemlékezett a kórus születésének idősakára, a felszabadulás előtti küzdelmeire, és a felszabadulást követő hősi korszakára. Elmondotta: a kórus széles skálájú műsorai — amelyek a népdalt, a munkásdalt, az elmúlt évszázadok nagy mestereinek alkotásait, Bartók és Kodály műveit, a fiatal komponisták szerzeményeit

egyaránt magukban foglalták — a szocialista kórus-kultúra előfutárai voltak. A kórus az utóbbi másfél évtizedben jelentős nemzetközi sikereket is elért. Hat nyugat-európai országban hét első, kettő második és egy harmadik díjat nyert.

A további tervekről szólva megemlítette, hogy a kórus rövidesen hangversenyt ad az építők Bartók Béla úti munkásszállásán, a Mogyoródi úti szakmunkás kollégiumban és Miskolcon.

Az ünnepi gyűlésen kitüntetések adtak át a kórus több tagjának. A Szocialista Kultúráért jelvényt hárman, miniszteri dicséretet négyen — kaptak, eredményes munkásságuk elismeréseként. A 12 alapító tagnak Farkas Aladár készítette emléklapokat és díszoklevelet nyújtottak át.

Magyar—román belkereskedelmi tárgyalások

Molnár Károly belkereskedelmi miniszterhelyettes hétfőn, tegnap a magyar—román belkereskedelmi állandó munkacsoport elnöki ülésére Bukarestbe utazott. Az ülésen aláírják az 1977. csere főbb kérdéseivel is,

Receptek helyett

A publicisztikának egyik leggyakoribb témája, különféle tudományágak, de főleg a szociológia fontos tárgya, mindennapjainkban beszéd-téma: *hogyan élünk?* A helyzetjelentések épp oly sokfélék, változatosak, mint maguk az életmódok. A variációk között eligazodni, a meglevőt felmérni is nagyon nehéz, hát még megváltoztatni, javítani, jobbítani, rossz helyett jó utat mutatni! Mert azért a lendületes valóság-kutatás (meg a hétköznapi tapasztalás) eredményeként annyit már tudunk: *életmódunk sokat változott eddig, és sokat kell változtatni rajta ezután.* A mikéntre viszont nincs egyetlen, egyedül üdvözítő válasz, személyre szóló receptet senki sem adhat, ami segíthet: a felnőt, feleség együttgondolkodás.

Ennek lehetőségét kínálta fel a televízió azzal, hogy vitasorozatának, a *Látókörk*nek új adásaiban az életmód kérdéseiről cserélnek gondolatokat a műsor meghívott vendégei. Ezentúl minden második pénteken, összesen 16 alkalommal követheti nyomon a néző mások véleményét az életmódról. És teheti hozzá a magáét, megteve együtt a első lépést a számára szükséges változtatásért. A „beszéljünk róla” — szándék, a műsorkészítők (szerkesztő: *Varga Zsuzsa*, rendező: *Pintér Gyula*) beavallott célja: nem kevés. Mert ha meg is tudunk állni pillanatra a megváltozott élet gyorsult sodrásában — legtöbbször csak közhelyekre, felületre általánosításokra, semmire se jó szentenciákra futja.

A vitamüsorból tanulhatunk, többek között helyes kérdésteveket. Legelőször is: miért kell tulajdonképpen beszélni az életmód-változásról? Hogyan keletke-

zett az életmód átalakításának igénye? Mi ebben a gyakorlat, a mindennapok szerepe? És feladata? Kétségtelenül alapkérdések. A válaszadásban nem a tévedhetetlenséget, de a módszertani jártasságot, lényegláttatást garantálja a vitavezető szakértelme: *Kéri Elemér* filozófus, a Filozófiai Szemle főszerkesztője lesz az adások állandó szereplője; és a pén-teki első rész tanúsága szerint vitázóról összefoglalói céltudatos tömörséggel irányítják figyelmünket az elhangzottak jól használható elemeire. A műsor elején vetített képsorokat adaléku szánták a válaszokhoz. A gyors egymásutánban felvillanó képek a feltételeknek, életünk külső körülményeinek megváltozásáról számoltak be. Végigjártatták képzeletben az utat a romoktól a felhőkarcolólig, lövasútól a metrógig, éhségtől a bőség zavaráig, szellemi nyomorúságtól, a „mindenki iskolájáig”. Szavak nélkül is sok minden megfogalmazódott a fentebbi kérdések válaszaiból. Az élet-közeli, hétköznapi gondok-bajok, és a jó irányú változás példái sorakoztak a vendégek beszélgetésében, akik között ott volt dr. Koncz János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára is. Azt reméljük, hogy az önmagukban is érdekes, mert őszinte és személyes vélemények a sorozat további részeiben is kiegészülnek majd „képi fogalmazásokkal”, a látás hatalmát is segítségül hívva az együttgondolkodás megvalósításához.

Színesebb, mozgalmasabb, hatásosabb lehet így a többi műsor, amelyek témái között szerepel majd az életmód-alakító munka; a közélet te-repeinek, fórumainak szerepe; a népbén-nemzetben gon-

dolkodás korszerű tartalma, kifejeződése napi tettekben; a kultúra, mint személyiség-és életmódformáló erő.

Ugyancsak az elmúlt héten indult a *Látókör* témái-hoz sok vonatkozásban kapcsolódó sorozat, a *Gondolatok a munkáról*. Ez sem recepteket sorakoztat, csak példákat — a Ganz Villamos-sági Művekből. Előket, valóság-munkát arra, hogy ember és munkája között megváltozott, vagy változhat a hagyományos „muszáj-viszony”, hogy a leghétköznapibb foglalkozások hogyan kaphatnak alkotó jelleget, és ezzel ember-nemesítő vonásokat. Mind-ehez persze nem elég az új-fajta munka, korszerű gép, hasznos termék. A változott szemléletű és életmódú dolgozó ember pedig nem egyszerűen lesz, alakul, hanem alakítja önmagát.

Recept ugyan nincs, de azért jó, ha beszélünk a do-log *mikéntjéről*, és a példák-ra is nagy szükség van.

Sulyok Erzsébet

Csongrád megyei sikerek az Édes anyanyelvünk versenyen

Vasárnap Széphalom köz-ségben osztották ki az „Édes anyanyelvünk” verseny díja-it. A Sátoraljaújhelyen ren-dezett országos döntő 60 résztvevője közül a bíráló bizottság — a helyezési sor-rend megállapítása nélkül — tíz versenyzőnek ítélte oda a városi tanács porcelán pla-kettjét, és a KISZ Központi Bizottságának 500—500 for-intos pénzjutalmát.

A versenyen Csongrád me-

gyei sikerek születtek. A tíz díjazott között találjuk *Abrahám Magdolnát*, a szegedi Radnóti Miklós Gimnázium, *Szalontai Agnést*, a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Gimnázium és *Vass Eóát*, a kisteleki Árpád fejedelem Gimnázium tanuló-ját. A bíráló bizottság a ki-emelkedően jó diák tanárá-nak, a kisteleki *Böröcz Jó-zsefnének* külön jutalmat nyújtott át.